

ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Дилафрӯз Рачабзода дар мавзӯи “Хусусиятҳои анъанавӣ омода намудани хонандагони синфҳои болоӣ ба ҳаёти оилавӣ ва татбиқи он дар замони муосир” барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзоди илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 13.00.01 – Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот

Таҳқиқоти диссертатсионии Дилафрӯз Рачабзода дар мавзӯи “Хусусиятҳои анъанавӣ омода намудани хонандагони синфҳои болоӣ ба ҳаёти оилавӣ ва татбиқи он дар замони муосир” аз ҷиҳати талабот ба ҷавонони замони муосир муҳим ва муҳтарам мебошад, зеро масъалаи бунёди оилаи солим, таҳкими он ва кам кардани таъдоди ҷудошавии оилаҳои ҷавон аз проблемаҳои муҳими ҷомеаи имрӯза буда, масоили оморасозии ҷавонон ба ҳаёти оилавӣ оянда яке аз равандҳои ҳадафмандонаи педагогии тарбия насли наврас ба зиндагии оянда, ки ҳадафи асосии таҳсилоти муосир ба шумор меравад, махсус меёбад.

Дар иртибот ба сатҳи омӯзиш ва коркарди мавзӯи бояд ибтидо кард, ки таҳқиқот барои кашфи моҳияти оморасозии хонандагони синфҳои болоӣ ба ҳаёти оилавӣ дар заминаи урфу одат ва анъанаву арзишҳои миллӣ, омилҳои таъкили ин салоҳияти ҳаётӣ, шароитҳои инкишофи он аз тарафи муҳаққиқон анҷом дода шуда, бештар дар самти таъсири анъана ва урфу одатҳои оиладорӣ миллӣ ба оморасозии самараноки ҷавонон, алалхусус хонандагони синфҳои болоӣ, рушди минбаъдаи назария ва амалияи масъала, ба таҳкими минбаъдаи анъана ва урфу одатҳои оиладорӣ дар омода намудани ҷавонон ба ҳаёти оилавӣ дар заминаи таҷрибаи оиладорӣ, мактаб ва дигар ниҳодҳои ҷомеа мавриди баррасӣ қарор дода шудааст.

Дар таҳқиқоти диссертатсионии Дилафрӯз Рачабзода бошад шароитҳои педагогии оморасозии хонандагони синфҳои болоӣ муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ мавриди таҳқиқ қарор дода шудааст ва, аз ин нуқтаи назар, иқдоми ҷадидест, ки дар ин самт дар илми педагогикаи миллӣ, ки аз ҷониби доктараби дараҷаи илмӣ гузошта мешавад.

Муҳаққиқ анъана ва урфу одатҳои миллии оиладорӣ дар омода намудани хонандагони синфҳои болоӣ ба ҳаёти оилавӣ ва истифодаи роҳи усулҳои самараноки анъанаҳои миллии оиладорӣ тоҷик дар ҷараёни омода намудани хонандагони синфҳои болоӣ ба ҳаёти оилавӣ

дар замони муосирро мавзӯ ва объекти таҳқиқоти мавриди муҳокима ва таҳлилҳои илмӣ қарор дода, таҳлили диссертатсия аз шаҳодат меҳнад, ки ӯ дар ҳалли ин масоил қомеб шудааст.

Навгони илми таҳқиқот аз он иборат аст, ки шароитҳои таърихию педагогии мушкилоти ба ҳаёти оилавӣ омода сохтани ҷавонон дар оилаи тоҷик аз ҷиҳати назариявӣ омӯхта муайян карда шуда, мазмуну мундариҷаи анъанаҳои оиладорӣ дар омода намудани ҷавонон ба ҳаёти оилавӣ ошкор ва нақши анъана ва урфу одатҳои оиладорӣ дар омода намудани ҷавонон ба ҳаёти оилавӣ дар муносибат бо арзишҳои миллии нишон дода шуда, дар ин замина мақоми анъанаҳои миллии, урфу одат ва расму оини оиладорӣ дар ташаккули шахсият ва омода намудани ҷавонон ба ҳаёти оилавӣ инъикос гардиданд.

Гузашта аз ин, имкониятҳои иҷтимоию педагогии оилаи имрӯзаи тоҷик, зарурат ва истифодаи анъанаҳои оиладорӣ дар омода намудани ҷавонон ба ҳаёти оилавӣ, имконият ва аҳамияти ин анъанаҳо аз ҷониби муҳаққиқи ҷавон ошкор ва муайян карда шуда, алоқаи зичи анъанаҳои миллии оиладорӣ, ҳамкориҳои падару модарон бо фарзандон дар омода намудани ҷавонон ба ҳаёти оилавӣ ҷиҳати таъмини рушди минбаъдаи давлат илман асоснок карда шудааст, маҷмуи хусусиятҳои анъанаҳои миллии оиладорӣ дар ҷараёни корҳои таълимӣ ва беруназсинфӣ дар мактаб, инчунин ҳамкориҳои мактаб, оила ва ҷамъият дар омода намудани ҷавонон ба ҳаёти мустақилонаи оилавӣ дар замони муосир тавассути корҳои озмоишӣ-таҳқиқотӣ санҷида шуда, дар асоси натиҷаҳои ноилшуда назару андешаҳои илмӣ ва хулосаву тавсияҳои худро ироа кардааст, ки истифодаи онҳо дар оmodасозии ҷавонон ба ҳаёти оиладорӣ оянда мусоидат хоҳанд кард.

Асоси методологӣ ва назариявии таҳқиқоти мазкурро таълимоти файласуфон, бостоншиносон, равоншиносон, этнографҳо ва педагогон дар бораи оила ва нақши он дар ҷамъият, анъанаҳо ва урфу одатҳо дар омода намудани ҷавонон ба ҳаёти оилавӣ, нақш ва мақоми онҳо дар омода намудани ҷавонон ба ҳаёти оилавӣ, ақидаҳои таърихию рушди муносибатҳои оиладорӣ, никоҳӣ ва оилавӣю модӣ, осори мутафаккирони форсу тоҷик бахшида ба оила ва оиладорӣ, тарбия ва омода намудани фарзандон ва насли наврас ба ҳаёти оилавӣ, асарҳои муосири олимону муҳаққиқони ватаниву хориҷӣ, таҷрибаи пешқадами ҳамкориҳои оила, муассисаи таълимӣ ва ҷомеа дар таълиму тарбия ва

омода намудани ҷавонон ба ҳаёти оилавӣ, қонуно конвенсияҳои амалкунандаи Ҷумҳурии Тоҷикистон ташкил медиҳад, ки дар таҳқиқ ва таҳияи диссертатсия доғалаб кӯшиш ба ҳарч доғласт аз манбаъҳо ва асарҳои илмӣ-таҳқиқотии дастрасшуда, аз ҷумла таҳқиқотҳои адабӣону олимони соҳаи педагогикаи ватанӣ ва хориҷи кишвар васеъ истифода барад.

Доғалаб дар диссертатсия воғласта ба талаботи ҷомеаи муосир ва вағоифи дар назди муассисаҳои таҳсилоти умумӣ истода моҳияти оғодасозии хонандагон ба ҳаёти оиладориро таҳқиқ ва ошқор карда карда, ҳамзамон роҳҳои расидан ба ин мақсадро дар замони муосир тавассути гузаронидани озмоишу таҳқиқотҳои илмӣ бо истифода аз методҳои мухталифи таҳқиқотӣ баён ва пешниҳод намудааст, ки як дастоварди таҳқиқот аст.

Диссертатсия аз ду боб иборат буда, дар охири ҳар боб омӯзишу паҷӯшиши назариявӣ амалӣ ва натиҷаи таҳқиқоташиро ҷамъбаст кардааст. Дар хулоса доғалаб масъалаҳои ба миёнгузошташиро мавриди омӯзишу таҳқиқи амиқ ва ҷиддӣ қарор дода, натиҷагирӣ менамояд ва роҷеъ ба муҳиммияти ҳар қисмати он андешаву назари худро иброз дошта, хулосаи мантиқӣ мебарорад.

Таҳлилҳои илмӣ, хулоса ва тавасияҳои, ки дар таҳқиқоти мазкур анҷом дода шудаанд, метавонад ба мутаҳассисони соҳаи педагогика, психология ва сотсиология оид ба мосоили оғодасозии хонандагон ба оиладорӣ ва умуман тарбияи ҳаматарафаи онҳо кӯмак расонад.

Унвои ҷӯй дар таҳқиқи рисолаи илмӣ воқеан ҳам заҳмати зиёд кашада, худро ҳамчун як мутаҳассиси донандаи соҳаи худ муаррифи карда тавағиштааст.

Аз ин рӯ, бо боғарии том метавон диссертатсияи Дилафрӯз Раҷабзодаро кори илмии баанҷомрасида ва дорои арзиши илмии назариявӣ ва амалӣ ҳисобид.

Автореферат низ ба талабот ҷавобгӯ буда, муҳтавои диссертатсияро пурра инъикос менамояд.

Дар умум, кори таҳқиқотии Дилафрӯз Раҷабзода дар мағзуи “Хусусиятҳои анъанаи оғода намудани хонандагони синфҳои болоӣ ба ҳаёти оилавӣ ва тағбики он дар замони муосир” ба талаботи Тағтиби доғани дарачаҳои илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, № 267 тағдик гардидааст, ҷавобгӯй буда, муаллифи

он ба дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ аз руи ихтисоси 13.00.01 - Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот сазовор мебошад.

Номзади илмҳои педагогӣ,
мудири кафедраи забони русии
Донишгоҳи давлатии молия ва
иқтисоди Тоҷикистон

Наврузова Гулшан Турсуновна

05.06.2022

Суроға: ш. Душанбе, н.Сино кӯчаи Нахимов 64/16. Ҳ.11
тел.: +992-900-9001-978; E-mail: navruzova72@mail.ru

“Имзои Гулшан Наврузоваро тасдиқ мекунам”

Сардори шуъбаи кадрҳо
ва корҳои махсуси ДДМИТ

Шарипов У.А.